

YARGITAY DERGİSİ

(JOURNAL OF THE COURT OF CASSATION)

Adaletin pusulası
(Compass of justice)

Cilt/Volume : 50
Yıl/Year : 50

Sayı/Issue : 2

Nisan/April 2024
Sıra Sayı/Serial : 180

ISSN 1300-0209

Üç ayda bir yayımlanan hakemli bir dergidir.

This journal is a peer-reviewed journal published once every three months.

www.yargitaydergisi.gov.tr

Yargıtay Dergisi
TÜBİTAK ULAKBİM Hukuk Veri Tabanında
2017 yılından itibaren dizinlenmektedir.

Yargıtay Başkanlığı Adına Sahibi
On Behalf of Presidency of the Court of Cassation, Publisher

Mehmet AKARCA
Yargıtay Başkanı

Yayın Kurulu Başkanı
Chairman of the Editorial Board

Hikmet KANIK
Yargıtay 3. Hukuk Dairesi Üyesi

Yayın Kurulu Üyeleri
Editorial Board

İlhan KARA
Yargıtay 6. Hukuk Dairesi Üyesi
Mahmut COŞKUN
Yargıtay 6. Hukuk Dairesi Başkanı
Fatih AKDOĞAN
Yargıtay 1. Ceza Dairesi Üyesi
Muhammed YAVUZ
Yargıtay 3. Ceza Dairesi Üyesi

Editör
Editor

Firuze BIYIK
Yargıtay Tetkik Hâkimi

Yayın İşleri Müdürü
Publishing Manager

Özlem ATICI

Dergiye yapılan atıflarda “YD” kısaltması kullanılmalıdır.
For citations please use the abbreviation: “YD”

Yönetim Yeri
Place of Management

Yargıtay Yayın İşleri Müdürlüğü, İncek Şehit Savcı Mehmet Selim Kiraz Bulvarı,
No: 6, B Blok (Hukuk Binası), Ahlatlıbel-Çankaya/ANKARA

Telefon/Phone: 0312 836 06 07 – 0312 836 00 76
E-posta/E-mail: dergi@yargitay.gov.tr

Web sitesi/Website: www.yargitaydergisi.gov.tr

Abonelik Subscription

Abone bedeli; Yayın İşleri Müdürlüğümüzün
T.C. Vakıflar Bankası Yargıtay/Ankara Şubesi
IBAN: TR65 0001 5001 5800 7305 3310 60 nolu banka hesabına
“Yargıtay Yayınları Döner Sermaye İşletmesi” adına yatırılmalıdır.

Abone olmak için Abone Servisimizi (0 312 836 06 09) arayınız.

Hiçbir yerde **temsilcimiz yoktur**. Ödemeli olarak dergi gönderilmez.

Bu dergide yayımlanan yazılarda ileri sürülen görüşler yazarlarına aittir.
Articles published in this journal represent only the views of the contributors.

Copyright © 2023

**Tüm hakları saklıdır. Bu yayının hiçbir bölümü, Yargıtay Başkanlığının yazılı
izni olmadan, fotokopi yoluyla veya elektronik, mekanik ve sair suretlerle
kısmen veya tamamen çoğaltılamaz, dağıtılamaz, kayda alınamaz.**

All rights reserved. No part of this publication may be copied, reproduced, stored in
a retrieval system, or transmitted, in any form or by means, without the prior
expressed permission in writing of Presidency of the Court of Cassation.

Baskı

Ankara Açık Ceza İnfaz Kurumu
An-Ce Matbaası
Tel: (0-312) 278 76 10
Faks: (0-312) 278 25 68

YARGITAY DERGİSİ YAYIN İLKELERİ

1. 1975 yılında yayın hayatına başlayan Yargıtay Dergisi (YD), “Hakemli Dergi” statüsünde üç ayda bir olmak üzere Ocak, Nisan, Temmuz ve Ekim aylarında yayımlanır.

2. Dergide hakemli ve hakemsiz makalelere birlikte yer verilir. Hakemli olarak yayınlanmasına karar verilen makalelerin hakemli olduğu dergide ayrıca gösterilir. Hakemsiz makalenin yayınlanıp yayınlanmayacağına Yayın Kurulu karar verir.

3. Derginin amacı; hukuki konularda bilimsel çalışmalar yayımlamaktır.

4. Yazıların; özgün, başka bir yerde yayımlanmamış veya yayımlanmak üzere gönderilmemiş olması gerekir.

5. Yayımlanan makaleden kaynaklanan her türlü sorumluluk yazara aittir.

6. Makale, bilgisayar ortamında Microsoft Word programında yazılır.

7. Makale, bilimsel bir çalışma niteliğini taşıyamayacak ölçüde kısa ya da makale formatının sınırlarını aşacak şekilde uzun olmamalıdır.

8. Derginin yazı dili esas olarak Türkçe olmakla birlikte, dergide yabancı dilde yazılara da yer verilir. Yazı, Türkçe veya yabancı dillerden herhangi birinde yazılmış olsa dahi 13 kelimeyi aşmayan “başlık”, 150-350 kelime arası “öz (abstract)” ve 5-8 kelime arası “anahtar kelimelerin (keywords)” bulunması gerekir. Makalenin adı, “öz”ü, anahtar kelimeleri, keywords ve abstract bilgileri Türkçe ve İngilizce olarak makale ile birlikte yer alır. Bu bilgiler sırasıyla yazının başına eklenip, Türkçe veya İngilizce olarak yazarları tarafından makale ile birlikte gönderilir.

9. Yazar, adı ve soyadını, unvanını, görev yaptığı kurumu, iletişim adresini, telefonu ile mutlaka e-mail adresi ve ORC kimlik numarasını (ORCID) çalışmasının başına ekleyeceği üst kapak sayfası ile birlikte bildirmelidir. Makaleyi gönderen yazarın ismini ve ORC kimlik numarasını (ORCID) yazmaması/unutması durumunda makalesi yayımlanmayacaktır. Makale, A4 boyutunda birinde yazara ilişkin

bilgileri içeren kapak sayfası bulunan, diğerinde bulunmayan iki nüsha halinde gönderilir. Yazı, ana metinde 1,5 satır aralığı ile 12 punto; dipnotlarda tek satır aralığı ile 10 punto kullanılarak Times New Roman, normal stil karakterinde yazılmalı, metin iki yana yaslanmalı, sayfanın tüm kenarlarında 2,5 cm boşluk bırakılmalıdır. Başlık ve alt başlıklar dışında koyu (bold) yazı karakteri kullanılmamalıdır.

10. Dipnotlar sayfa altında gösterilir ve numaraları noktalama işaretlerinden sonra kullanılır. Dipnotta kaynak verilirken yazarın soyadı ve adının sadece baş harfleri büyük olur. Verilen kaynak kitap ise kitabın adı, kitabın basıldığı yer, basım yılı ve atıf yapılan sayfa numarası sırası ile verilir. Verilen kaynağın makale olması halinde ayrıca, makale adı çift tırnak içine alınır. Ancak makalenin yer aldığı eserin basım yeri ve tarihinin yazılması gerekmez. Verilen kaynak internet dokümanı ise makale yazarının soyadı, adı, makale adı, dergi adı ve sayısı, hangi tarihte ve hangi siteden erişildiği bilgilerine sırası ile yer verilir. Tüm göndermeler yazarın soyadı yazılarak yapılır.

Kitap için örnek: Yılmaz, Ejder: Hukuk Muhakemeleri Kanunu Şerhi, Ankara 2012, s.28.

Makale için örnek: Demir, Mehmet: “Hâkime Hukuki Sorumluluğu Nedeniyle Açılan Tazminat Davası”, (AÜEHFD, C.VII, S. 2003/3-4, s.805-861), s.826.

İnternette alınmış doküman için örnek: Albayrak, Hakan: Tasarrufun İptali Davalarında Yargıtay Tarafından Kabul Edilen Özel Dava Şartları, Ankara Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi, S.2015/4(64), 11.03.2016 tarihinde <http://dergiler.ankara.edu.tr/dergiler/38/2071/21478.pdf> adresinden erişildi.

Gönderme örneği: Yılmaz, s.20.

11. Makale sonunda “kaynakça” bulunmalıdır. Kaynakça; metin içindeki ilk (tam) atıflar, “yazarın soyadı, adı” şeklindeki alfabetik düzene uyularak düzenlenir.

Örneğin: Yılmaz, Ejder: Hukuk Muhakemeleri Kanunu Şerhi, Ankara 2012.

Demir, Mehmet: “Hâkime Hukuki Sorumluluğu Nedeniyle Açılan Tazminat Davası”, (AÜEHFD, C.VII, S. 2003/3-4, s.805-861).

12. Makalede “anlatım planı”na veya “içindekiler”e yer verilmez.

13. Makalede yer alan kısaltmalara ilişkin cetvel metnin sonunda yer almalıdır.

14. Makale yayımlanmak üzere **dergi@yargitay.gov.tr** adresine e-posta ile gönderilir.

15. Yazarların dergiye gönderdikleri yazılarının denetimini yapmış oldukları ve bu haliyle “basıla” verdikleri kabul edilir. Bilimsellik ölçütlerine uyulmadığı ve olağanın üzerinde yazım yanlışlarının tespit edildiği yazılar, Yayın Kurulu tarafından geri çevrilir. Makale, Yargıtay Dergisi yayın ilkelerine uygun değilse reddedilir. Reddedilen yazılar yazarına iade edilmez. Yayın Kurulunun izni olmadıkça hakemlik sürecine başlandıktan sonra makale geri çekilemez, başka yerde yayınlanamaz.

16. “Kör hakemlik” sistemi uyarınca, kapak sayfası olmayan makale nüshası hakemlere gönderilir. Yazara yazının hangi hakeme gönderildiği konusunda bilgi verilmez. Yazının yayımlanması hakemler tarafından uygun bulunmadığı takdirde durum yazara bildirilir. Hakem raporları esaslı düzeltme içeriyorsa; rapor, hakem adı belirtilmeksizin yazara gönderilir. Yazar, sadece belirtilen düzeltmeler çerçevesinde değişiklikler yapabilir. Bu düzeltmeler yazar tarafından kabul edilip, işlenmesi ve hakemler tarafından uygun görülmesi koşuluyla makale yayımlanır. Hakemlerin raporlarının olumsuz olması durumunda tekrar bir hakem incelemesi yapılmaz.

17. Yazarlara ve hakemlere 23 Ocak 2007 tarih ve 26412 sayılı Resmi Gazete’de yayımlanan “Kamu Kurum ve Kuruluşlarınca Ödenecek Telif ve İşlenme Ücretleri Hakkında Yönetmelik” çerçevesinde telif ve hakem ücreti ödenir. Yazılar yayımlanmak üzere kabul edildiği takdirde, elektronik ortamda tam metin olarak yayımlamak da dahil olmak üzere tüm yayın hakları Yargıtay Dergisi’ne aittir. Yazarlar telif haklarını Yargıtay Dergisi’ne devretmiş sayılır. Elektronik yayım için ayrıca telif ücreti ödenmez.

18. Yayımlanan makalenin yazarına üç adet, hakemlere birer adet dergi gönderilir.

19. Dergide çeviri eserlere, kitap ve karar incelemelerine, mevzuat değerlendirmeleri ile bilgilendirici notlara da yer verilir. Bu tür yazılar hakeme gönderilmeyip, Yayın Kurulu kararı ile yayımlanır.

20. Makalenin yayımlanması için en az iki hakemin kabulü, hakem raporları arasında çelişki olması halinde editörün görüşü doğrultusunda veya üçüncü bir hakem raporu alındıktan sonra Yayın Kurulunun onayı gerekir.

21. Makale geliş tarihine göre kayıt altına alınarak sıra numarası verilir.

22. Dergiye yayınlanmak üzere makale gönderen yazar yukarıdaki yayın ilkelerini kabul etmiş sayılır.

JOURNAL OF THE COURT OF CASSATION (JCoC) EDITORIAL PRINCIPLES

1. Published since 1975, the Journal of the Court of Cassation (JCoC) is a quarterly “peer-reviewed” periodical issued in January, April, July and October.

2. JCoC includes peer-reviewed and non-peer-reviewed articles. Manuscripts designated for publication through peer-review shall be indicated as such in the Journal. The Editorial Board shall decide whether a non-peer-reviewed article will be published or not.

3. JCoC’s purpose is to publish scientific works on law.

4. Manuscripts must be original, not have been published or submitted for publication elsewhere.

5. Author(s) shall have all liabilities arising from the published article.

6. The manuscript shall be typed in Microsoft Word software.

7. The manuscript must not be too short for a scientific study or too long to exceed the limits of the article format.

8. While JCoC’s publication language is essentially Turkish, it shall accommodate articles in foreign languages as well. The article, whether in Turkish or in any foreign language, must have a “title” not exceeding 13 words, an “abstract” of 150 to 350 words, and 5 to 8 “keywords”. The title, abstract and keywords of the article shall be included in the manuscript in Turkish and English together. Such information shall be inserted in the beginning of the article in the said order, and submitted in Turkish or in English along with the manuscript by the author(s).

9. The author must indicate his/her full name, title, affiliated organization, contact address and telephone, and absolutely, e-mail address and ORCID ID number in the top cover page added to the beginning of the manuscript. The article will not be published if s/he forgets/does not write the name of the author and the ORCID ID number. The manuscript shall be submitted in two copies each in A4 size paper, one having the cover page with author information, the

other with no author information. The manuscript shall be typed in normal style, justified, Times New Roman 12 font size with 1.5 line spacing in the main text, and 10 font size, single spaced in the footnotes; page margins 2,5 cm all around. Bold font should not be used except in the title and subtitles.

10. Footnotes shall be placed at page bottom, and marking numbers inserted after punctuation marks in the text. When providing references in the footnote, only the initial letters of the author's last name and given names shall be capitalized. Where a book is referenced, the referencing shall include the title, place of print, year of print and referred page of the book in the order herein. Where an article is referenced, the title of the article shall be quoted in double-quotation marks. However, it is not necessary to include the place of print and the date of the work in which the article appeared. Where the reference source is from the Internet, the following information shall be furnished in the following order: last name and given names of the author, article title, Journal title and issue, date of access and website address. All citations shall mention the author's last name.

Example of book reference: Yılmaz, Ejder: Hukuk Muhakemeleri Kanunu Şerhi, Ankara 2012, p.28.

Example of article reference: Demir, Mehmet: "Hâkime Hukuki Sorumluluğu Nedeniyle Açılan Tazminat Davası", (AÜEHFD, Vol VII, No 2003/3-4, p.805-861), p.826.

Example of Internet reference: Albayrak, Hakan: Tasarrufun İptali Davalarında Yargıtay Tarafından Kabul Edilen Özel Dava Şartları, Ankara Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi, No 2015/4(64), accessed on 11.03.2016 at <http://dergiler.ankara.edu.tr/dergiler/38/2071/21478.pdf>.

Example of citation: Yılmaz, p.20.

11. The manuscript should have a "references section" at the end. It is organized with respect to the alphabetical order of "author's surname, first name".

For example: Yılmaz, Ejder: Hukuk Muhakemeleri Kanunu Şerhi, Ankara 2012.

Demir, Mehmet: “Hâkime Hukuki Sorumluluğu Nedeniyle Açılan Tazminat Davası”, (AÜEHFD, Vol VII, No 2003/3-4, p.805-861).

12. “Contents” and “narrative plan” are not included in the article.

13. The “Abbreviations Chart” should be placed at the end of the text.

14. The manuscript submitted for publication shall be communicated by e-mail to: **dergi@yargitay.gov.tr**

15. It shall be assumed that the manuscripts submitted by authors to the Journal have been checked and submitted “for print as is”. Manuscripts that are identified as non-conforming to the scientific criteria and having more spelling errors than usual shall be returned by the Editorial Board. Where the manuscript fails to comply with the editorial principles of the Journal of the Court of Cassation, it shall be rejected. Rejected manuscripts shall not be returned to the author. Unless it is allowed by the Editorial Board, the article cannot be withdrawn and published elsewhere after the refereeing process has started.

16. Pursuant to the “double blind peer review” system; the copy of the manuscript without the cover page shall be communicated to the reviewers. No information on reviewers shall be furnished to the author. Where the reviewers do not approve the manuscript for publication, this shall be notified to the author. Where the reviewers’ report calls for major revision(s), such report shall be communicated to the author without indicating the identity of reviewers. The author may make changes only in the context of the requested corrections. The manuscript shall be published provided that such corrections be accepted, inserted by the author and approved by the reviewers. Where the reviewers’ report is negative, no further review shall be undertaken.

17. Authors and reviewers shall be paid copyright fees and reviewing fees respectively on the basis of the “Regulation on Copyright and Processing Fees Payable by Public Entities” published in the Official Gazette of 23 January 2007 issue 26412. Where the manuscripts are accepted for publication, all publication rights shall be

owned by the Journal of the Court of Cassation including full-text publication in electronic media. Authors shall be considered to have transferred their copyright to the Journal. No further royalties shall be paid for electronic publication.

18. Three copies of the Journal that contains the published article shall be sent to the author, and one each to the reviewers.

19. The Journal includes translated works, book and decision reviews, informative notes on legislative reviews as well. Such works shall not be directed to reviewers; they will be published by a decision of the Editorial Board.

20. The manuscript requires approval by at least two reviewers for publication; where the reviewers' reports fail to concur, the approval of the Editorial Board shall be required upon the Editor's opinion or after obtaining a third reviewer's report.

21. Manuscripts shall be recorded and numbered in the order of receipt.

22. Authors who submit manuscripts to the Journal for publication shall be deemed to have agreed to the editorial principles herein.

İÇİNDEKİLER CONTENTS

HAKEMLİ MAKALELER PEER REVIEWED ARTICLES

Prof. Dr. Hayri BOZGEYİK

Şahin ÇİFTÇİ

Sigorta Sözleşmesinde Rizikonun Ağırlaşmasının
Hukuki Sonuçları

Legal Consequences Of Aggravation Of Risk

In Insurance Contract 335-370

Doç. Dr. Ayhan KORTUNAY

Deneme Süresindeki Feshin Acentenin Denkleştirme
İstemine Etkisi Hakkında ABAD Kararı Üzerine
Düşünceler

*Thoughts On The Cjeu Decision On The Effect Of
Termination During The Trial Period On The Agency's*

Equalization Request..... 371-414

Dr. Halit Serhan ERCİVELEK

Demokratik Egemenlik Teorisi Perspektifinde Yasama
Yetkisinin Analizi

Analysis Of Legislative Authority Within The Framework

Of Democratic Sovereignty Theory 415-432

Ömer Faruk AYDINER

Suç Verisi İçeren Dijital Aygıtın Akıbeti

The Fate Of The Digital Device Containing Crime Data 433-454

Ramazan TURAN

Kambiyo Senedinin Zayi Olması Nedeniyle Mahkemece
Hükmedilen Senedin İptali Kararının Kaldırılması Davası

*The Abolishment (Cancellation) Case Of The Cancellation
Decision Of The Bill Judged By The Court Due To The
Loss Of The Bill Of Exchange.....* 455-502

Özge ULUKAYA

Marka ve Ticaret Unvanı Arasındaki Çatışma

Conflicts Between Trademark and Trade Name 503-548

HAKEMSİZ MAKALELER ARTICLES

Halil ÖZDEMİR

Uzun Vadeli Sigorta Kolları Kapsamında Sosyal Güvenlik
Kurumunun Rücu Alacağından Sorumluluk

*Responsibility In Recourse Claims By The Social Security
Institution Within The Scope Of Long-Term Insurance
Branches.....* 549-622

Salim ÇEVİK

Tefecilik Özelinde Kredi Kartı (POS) Tefeciliği

Credit Card (POS) Usury In Particular Of Usuary 623-655

SİGORTA SÖZLEŞMESİNDE RİZİKONUN AĞIRLAŞMASININ HUKUKİ SONUÇLARI

LEGAL CONSEQUENCES OF AGGRAVATION OF RISK IN INSURANCE CONTRACT

Prof. Dr. Hayri BOZGEYİK*
Şahin ÇİFTÇİ**

ÖZ

Sigorta sözleşmesi ile teminat altına alınan rizikonun ağırlaşmasına neden olan haller karşısında sigorta ettirenin hak ve yükümlülükleri kanunda düzenlenmiştir. Bu çalışmada sigorta ettirenin "rizikoyu ağırlaştırmama" ve "rizikodaki değişikliği ihbar etme" yükümlülükleri incelenmiştir. Bu kapsamda öncelikle riziko kavramı ele alınmış, sonrasında ise rizikonun hangi hallerde ağırlaştığı ve bunun ispatına ilişkin sorunlar belirlenmeye çalışılmıştır. Çalışmada ayrıca, sigorta sözleşmesinde taraflara düşen hak ve borçların rizikonun ağırlaşmasından nasıl etkilendiği ve özellikle sigortacının hakları yargı kararları dikkate alınarak araştırılmıştır.

Anahtar Kelimeler: sigorta, sigorta tazminatı, riziko, rizikonun ağırlaşması, sigorta primi

ABSTRACT

The rights and obligations of the insured in case of aggravation of the risk covered by the insurance contract are regulated in the law.

Makalenin Geliş Tarihi : 11/03/2024

Makalenin Kabul Tarihi : 30/04/2024

* Prof. Dr., Ankara Yıldırım Beyazıt Üniversitesi Hukuk Fakültesi,
e-mail: hbozgeyik@aybu.edu.tr

ORCID: <https://orcid.org/0000-0002-9974-7459>

** Hakim, Ankara Ticaret Mahkemesi, Ankara Yıldırım Beyazıt Üniversitesi
Sosyal Bilimler Enstitüsü,
e-mail: 185207404@aybu.edu.tr

ORCID: <https://orcid.org/0009-0004-1244-3682>

In this study, the obligations of the insured to "not aggravate the risk" and "notify the change in the risk" are analysed. In this context, firstly, the concept of risk is analysed, and then the conditions under which the risk is aggravated, and the problems related to the proof of this aggravation are tried to be determined. The study also investigates how the rights and obligations of the parties in the insurance contract are affected by the aggravation of the risk, and especially the rights of the insurer, considering the judicial decisions.

Keywords: insurance, insurance indemnity, risk, aggravation of risk, insurance premium

**DENEME SÜRESİNDEKİ FESHİN ACENTENİN
DENKLEŞTİRME İSTEMİNE ETKİSİ HAKKINDA
ABAD KARARI ÜZERİNE DÜŞÜNCELER**

***THOUGHTS ON THE CJEU DECISION ON THE
EFFECT OF TERMINATION DURING THE TRIAL
PERIOD ON THE AGENCY'S EQUALIZATION REQUEST***

Doç. Dr. Ayhan KORTUNAY*

ÖZ

Acente bakımından ayrı bir öneme haiz ve uygulamada sıklıkla ihtilaf konusu olabilen denkleştirme istemi TTK m.122’de özel olarak düzenlenmiştir. Avrupa Birliği, Alman ve İsviçre hukuklarından esinlenilerek kaleme alınmış olan hükmün temelinde yatan düşünce, acentenin çabalarıyla oluşan müşteri portföyünden müvekkilin sözleşme sonrasında menfaat sağlamayı sürdürmesi halinde hakkaniyet gereği acenteye uygun bir karşılık verilmesidir. Denkleştirme isteminin koşulları genel olarak yasada belirlenmiştir. Bunlar sözleşme ilişkisinin sona ermesi, müvekkilin sözleşme sonrasında önemli menfaatler sağlamaya devam etmesi, acentenin ücret kaybına uğraması ve denkleştirme isteminin hakkaniyete uygun olmasıdır. Ayrıca denkleştirme isteminden önceden vazgeçilemeyeceği yasada açıkça düzenlenmiştir. Böylece genellikle sözleşmenin zayıf tarafı olan acentenin müvekkil karşısında korunması amaçlanmıştır.

Kuşkusuz taraflar acentelik sözleşmesini sözleşme özgürlüğü çerçevesinde diledikleri biçimde kaleme alabilirler. Bununla birlikte, uygulamada karşılaşılan bazı durumlar denkleştirme istemi yönünden tereddütleri beraberinde getirebilecek niteliktedir. Bunlardan birisi de, deneme süresinde fesih söz konusu olduğunda acentenin denkleştirme

Makalenin Geliş Tarihi : 30/10/2023

Makalenin Kabul Tarihi : 30/04/2024

* Pamukkale Üniversitesi Hukuk Fakültesi /Ticaret Hukuku ABD
e-mail: akortunay@pau.edu.tr

ORCID: <https://orcid.org/0000-0003-3638-458X>

talep edip edemeyeceğidir. Mesele ABAD'ın 19 Nisan 2018 tarihli C-645/16 sayılı kararında değerlendirilmiş olup, ortaya konulan yaklaşım hukukumuz bakımından da dikkate alınabilecek niteliktedir.

Anahtar Kelimeler: Acente, Denkleştirme İstemi, Deneme Süresi, Fesih, ABAD Kararı

ABSTRACT

The equalization request, which has a special importance for the agency and can often be a matter of dispute in practice, is specifically regulated in TCC Article 122. The underlying idea of the provision, which was inspired by European Union, German and Swiss law, is that if the client continues to benefit from the customer portfolio created by the agency's efforts after the contract, an appropriate response should be given to the agency as a matter of equity. The conditions for an equalization request are generally determined by law. These are the termination of the contractual relationship, the principal continuing to provide significant benefits after the contract, the agency suffering a loss of wages, and the equalization request being equitable. In addition, it is clearly regulated in the law that the equalization request cannot be waived in advance. Thus, it is aimed to protect the agency, which is generally the weaker party of the contract, against the principal.

Undoubtedly, the parties can draft the agency agreement in any way they wish within the framework of freedom of contract. However, some situations encountered in practice may cause hesitations regarding the request for equalization. One of these is whether the agency can request compensation in case of termination during the trial period. The issue was evaluated in the ECJ's decision numbered C-645/16 dated 19 April 2018, and the approach put forward can also be taken into consideration in terms of our law.

Keywords: Agency, Equalization Request, Trial Period, Termination, CJEU Decision

DEMOKRATİK EGEMENLİK TEORİSİ
PERSPEKTİFİNDE YASAMA YETKİSİNİN ANALİZİ
ANALYSIS OF LEGISLATIVE AUTHORITY WITHIN THE
FRAMEWORK OF DEMOCRATIC SOVEREIGNTY THEORY

Dr. Halit Serhan ERCİVELEK*

ÖZ

Devlet teorisi kabullerine göre devletin temel unsurlarından birisi egemenliktir. Egemenlik, devleti, insan eliyle oluşturulan diğer sosyal yapılardan ayıran en önemli yetkinliktir. Egemenlik pratik anlamda fiili, işlevsel olarak ise siyasi bir yetki olup bu niteliği ile siyasi iktidar olarak tecessüm eder.

Egemenliği diğer hükmetme güçlerinden ayıran, onu en üstün hükmetme gücü (superium imperium) haline getiren, devletin toprak ve insan unsurunun tamamı üzerinde etkin olmasıdır.

Siyasi İktidara sahip bir örgüt en üst sosyal yapı haline gelmiştir. Ancak bu yapı “devlet” olarak nitelendirilebilmesi için egemenliğin özel bir görünümüne ihtiyaç duyar; Hukuki Egemenlik. Hukuki Egemenlik, devletin toprak unsurunun tamamı üzerinde yaşayan herkes için bağlayıcı kurallar koyma ve koyduğu kuralları zorlayıcı yaptırımlar ile uygulatma gücüdür.

Modern devlet meşruiyetini ve fonksiyonlarının gücünü hukuktan alan devlettir. Bu pencereden bakılınca, modern devletin hukuki egemenliğinin kaynağı devletin meşruiyetini ve hukukiliğini tahkim eden en önemli unsur olarak öne çıkar.

Makalenin Geliş Tarihi : 13/02/2024

Makalenin Kabul Tarihi : 30/04/2024

* İstanbul Sabahattin Zaim Üniversitesi Hukuk Fakültesi Anayasa Hukuku
Anabilim Dalı Dr. Öğretim Üyesi
e-mail: halit.ercivelek@izu.edu.tr

ORCID: <https://orcid.org/0000-0002-6303-3008>

Modernitenin felsefi dayanaklarından olan sekülerite dünyevi uygulama ve kavramların ilahi referanslardan koparır. Seküler yaklaşımın hukuki egemenlik teorisine yansması demokratik egemenlik anlayışıdır. Bu anlayışa göre hukuk üretme ve uygulama otoritesi demek olan hukuki egemenliğin kaynağı ilahi değildir yeryüzü kaynaklıdır, bu kaynak devleti oluşturan insanların iradesidir.

Demokratik egemenliğin kaynağı ve sahibi olan insan unsuru (halk-millet) bu egemenliğini yasama fonksiyonunu icra eden yasama organları marifetiyle kullanır. Yasama işlevi hukuki egemenliğin fiili kullanımı anlamına geldiği için egemenlik yetkisinin nitelikleri ile yasama işlevinin nitelikleri arasında dikkat çekici paralellikler vardır.

Bu makalemizde egemenlik yetkisinin hukuki egemenlik olarak görünümünün devlet teorisindeki önemi, buna bağlantılı olarak, günümüzde devlet kavramının fiili egemenlik yerine hukuki egemenliği öne çıkartan bir yapı arz etmesinin dinamikleri ve demokratik egemenlik anlayışı ile yasama yetkisinin nitelikleri arasındaki organik ve işlevsel bağ incelenmeye çalışılmıştır.

ANAHTAR KELİMELER

Devlet, İmperium, Egemenlik, Hukuki Egemenlik, Demokratik Egemenlik, Yasama Yetkisi, Yetkisinin Genelliği, Yasama Asliliği, Yasama Devredilmezliği, Egemenlik Yetkilerinin Nitelikleri.

ABSTRACT

According to main accaptences of state theory sovereignty is basic and “*sine qua non*” element of a state. Sovereignty is distinguishing function for state in order to framed the qualification and clarify the differences of it from other social organizations. In pratical scene and execution function sovereignty appear in the form of “political power”.

Authority, by using political power performs its functions among the land scape and human elements of a state that we called nation. But still it needs a primary element in order to be consider as a “state”; “Legal Sovereignty”. Legal sovereignty is authority of

establishing rules and regulations, mainly, legal system valid all over the country of the state and people living on the country.

Modern state is state of law. That means all the authority exercised by public authorities and functions of sovereignty must be established by law and exercised within the framework of legal system. The main principle stems from “state of law” idea is distinguishing quality of modern state is “legal sovereignty.”

Legal sovereignty exercised by constituent power as establishing the constitutional system of state. Within constitutional framework state functions exercised by constituted power. In this level Legal sovereignty appeals legislative functions of a state.

The methodology of this sorting makes legislation as sub modelling of legal sovereignty functions. The parallelism stems from this modelling is observable on the parallelity of qualifications of legislative authority and legal sovereignty.

KEY WORDS

State, Sovereignty, Political Power, Legal Sovereignty, State of Law, Constituent Power, Constituted Power, Legislation, Qualities of Legislative Authority.

SUÇ VERİSİ İÇEREN DİJİTAL AYGITIN AKİBETİ

THE FATE OF THE DIGITAL DEVICE CONTAINING CRIME DATA

Ömer Faruk AYDINER*

ÖZ

Ceza Muhakemesi Hukukunda, bir suç isnadında bulunulabilmesi ve yargılamada suça dair hususların ortaya konulabilmesi için suçun vukuu bulunduğu dair delillerin elde edilmesi gerekmektedir. Delillerin elde edilmesi ve korunması; yargılama öncesi, sırası ve sonrası her aşamada büyük önem taşımaktadır. Cismi delillerin elde edilmesi için arama ve elkoyma tedbirleri öngörülmüşken; gelişen teknoloji ile birlikte ortaya sanal deliller çıkmıştır. Bu delillerin elde edilmesi bakımından Ceza Muhakemesi Kanunumuzun 134.maddesinde; arama, kopyalama ve elkoyma müesseselerini içeren ayrık bir tedbir öngörülmüştür.

Sanal deliller, dijital aygıtlarda barınmaktadır ve cismani delillerden farklı olarak elde edilme ve muhafaza süreçleri ayrı bir prosedür ve itina gerektirmektedir.

Cismani delillerde, delilin akıbetine nasıl karar verileceği; yapılan düzenlemeler ve gelişen içtihat ile oldukça netleşmiştir. Ancak sanal delil içeren aygıtlar henüz 25-30 yıllık bir geçmişe dayandığından net bir mevzuat hükmü bulunmamakta; uygulayıcıların içtihadi yönlendirmesi ve mevzuatın kıyasen uygulanması ile karar verilmektedir.

Makalemizde; bu uygulamaların hangisinin ne koşullarda seçileceği ve dijital aygıtlar bakımından uygulanan özel usullerden

Makalenin Geliş Tarihi : 21/06/2023

Makalenin Kabul Tarihi : 30/04/2024

* Medipol Üniversitesi Sosyal Bilimler Fakültesi Kamu Hukuku Doktora Öğrencisi, Yargıtay 4. Hukuk Dairesi Üyesi,
e-mail: aydiner23@hotmail.com

ORCID: <https://orcid.org/0009-0002-6874-8659>

bahsedilerek; bütüncül bir yaklaşım ile ceza yargısı uygulayıcılarının bakış açısı ortaya konulacaktır.

Anahtar Kelimeler: Suç Eşyası, Müsadere, İade, Elkoyma, Dosyada Delil Olarak Saklanma.

ABSTRACT

In Criminal Procedure Law, in order to be charged with a crime and to present the issues related to the crime in the trial, it is necessary to obtain evidence that the crime has occurred. Obtaining and preserving evidence; It is of great importance at every stage before, during and after the trial. While search and seizure measures were envisaged to obtain physical evidence; With the developing technology, virtual evidence has emerged. In terms of obtaining this evidence, in Article 134 of our Code of Criminal Procedure; A separate measure is envisaged, including search, copying and seizure institutions.

Virtual evidence is stored in digital devices, and unlike physical evidence, their acquisition and preservation processes require a separate procedure and care.

In physical evidence, how to decide the fate of the evidence; It has become quite clear with the regulations and developing jurisprudence. However, since devices containing virtual evidence are only 25-30 years old, there is no clear legislative provision; Decisions are made with the guidance of practitioners through jurisprudence and the comparative application of the legislation.

In our article; By mentioning under what conditions which of these applications should be chosen and the special procedures applied for digital devices; The perspective of criminal justice practitioners will be presented with a holistic approach.

Key Words: Criminal Item, Confiscation, Return, Seizure, Keeping as Evidence in File.

**KAMBIYO SENEDİNİN ZAYİ OLMASI NEDENİYLE
MAHKEMECE HÜKMEDİLEN SENEDİN İPTALİ
KARARININ KALDIRILMASI DAVASI**

***THE ABOLISHMENT (CANCELLATION) CASE OF THE
CANCELLATION DECISION OF THE BILL JUDGED BY THE
COURT DUE TO THE LOSS OF THE BILL OF EXCHANGE***

Ramazan TURAN*

ÖZ

Kambiyo senedinin zayi olmasından sonra senedin iptali talebinde, senet mahkemeye sunulmazsa senedin iptaline karar verilir. İptal kararının kesinleşmesinden sonra iptal talebinde bulunan karar hamili (iptal kararını elinde bulunduran), elinde senet olmadığı halde, senette mündemiç hakkı ileri sürebilme imkânını elde eder. Ticari senedin (kambiyo senedinin) iptali yargılamasındaki ilanlardan haberi olmayan senet hamili (senet elinde bulunan kişi) ise senedin iptaline karar verildikten sonra, senedin teşhis işlevi ortadan kalktığından, senette mündemiç hakkı ileri sürebilmesi için iptal kararını kaldırmak zorundadır. Diğer bir deyişle, iptal edilen senedi elinde bulunduran kişi, mahkemece verilen iptal kararının yanlış olması nedeniyle kaldırılmasını (*iptalini*) dava edebilecektir. İptal kararının kaldırılması (*iptali*) davasına ilişkin olarak mevzuatımızda açık bir düzenleme yer almamakta ve konu, öğretide hak ettiği yeri bulamamaktadır. Ancak bu davanın varlığı, Yargıtay ve öğreti tarafından kabul edilmektedir. Çalışmamızın amacı, yargı kararları da dikkate alınarak kambiyo senedinin zayi olması nedeniyle mahkemece hükmedilen senedin iptali kararının kaldırılması (*iptali*) davasını incelemektir.

Makalenin Geliş Tarihi : 11/08/2023

Makalenin Kabul Tarihi : 30/04/2024

* Hâkim,
e-mail: turan.rmzn@gmail.com

ORCID: <https://orcid.org/0000-0003-2285-8537>

Anahtar Kelimeler: İptal Davası, İptal Kararının Kaldırılması (İptali), Kambiyo, Kambiyo Senedi, Senet-Karar Hamili.

ABSTRACT

After the bill of exchange is lost, a lawsuit is filed for the cancellation of the bill. If the bill is not submitted while the nullity suit is continuing, the court decides the cancellation of the bill. Then finalization of the cancellation decision, the decision holder, who requests the cancellation, may claim his/her right in the bill, even though she/he has no bill. The bill holder (the third person holding the bill of exchange) must abolish the cancellation decision by applying to the court in order to claim the right in the bill after the cancellation of bill. In other words, the real and legitimate holder of the bill can sue the court for the abolishment of the cancellation decision given by the court. There is no clear rule in the Turkish Law Legislation regarding the case for the abolishment of the cancellation decision. The case cannot find deserved place in doctrine. However, existence of this case is accepted by the High Court and doctrine. The purpose of our study is to examine the case for abolishment of the cancellation decision of the bill judged by the court due to the loss of the bill of exchange.

Keywords: Bill of Exchange, Bond and Decision Holder, Exchange, Nullity Suit, The Case for The Abolishment of The Court's Cancellation Decision.

MARKA VE TİCARET UNVANI ARASINDAKİ ÇATIŞMA *CONFLICTS BETWEEN TRADEMARK AND TRADE NAME*

Özge ULUKAYA*

ÖZ

Marka bir teşebbüsün mal ve hizmetlerini, ticaret unvanı ise ticari hayatta faaliyet gösteren tacirleri birbirinden ayıran işaret olarak tanımlanmaktadır. Tacir, ticari faaliyetlerini kendisine ait ticaret unvanı adı altında yürütür. Her iki ayırıcı işaretin işlevleri temelde farklı olmakla birlikte, bu işlev farklılığı iki ayırıcı işaretin kullanım alanını birbirinden kesin sınırlar ile ayırmamaktadır. Bu sebeple marka ve ticaret unvanı arasındaki uyumsuzluklar marka hukukuna ilişkin uyumsuzlukların önemli bir bölümünü oluşturmaktadır. Bu uyumsuzlukların doğumu, marka ve ticaret unvanını oluşturan işaretin aynı veya benzer olmasının yanı sıra marka ve ticaret unvanının aynı veya benzer faaliyet alanlarında kullanılmasına bağlıdır.

Tescil edilmiş marka sahibi Sınai Mülkiyet Kanunu'nun (SMK) 7/3-e. maddesinde düzenlenen hükme göre, ticaret unvanının kullanımını engelleyebilir. Anılan hüküm ile açıkça marka sahibine işaretin ticaret unvanı olarak kullanımına itiraz etme yetkisi tanınmış olup, anılan bu düzenlemeye ilk defa SMK'da yer verilmiştir. Hükümün ne şekilde yorumlanması ve uygulanması gerektiğine ilişkin öğretilerde farklı görüşler ve yargı uygulamaları ortaya çıkmıştır.

Anahtar Kelimeler: Marka, Ticaret Unvanı, Markasal kullanım, Unvansal kullanım, Karıştırılma İhtimali.

ABSTRACT

Makalenin Geliş Tarihi : 29/02/2024

Makalenin Kabul Tarihi : 30/04/2024

* Anayasa Mahkemesi raportörü
e-mail: ozge_ulukaya2832@hotmail.com

ORCID: <https://orcid.org/0009-0001-2305-7128>

A trademark is defined as a sign that distinguishes the goods and services of an enterprise, and a business name is defined as a sign that distinguishes merchants from each other. A merchant carries out its commercial activities under its own business name. Although the functions of both distinctive signs are different, this difference in function does not separate the two distinctive signs from each other with clear boundaries. For this reason, disputes between trademarks and business names constitute an important part of the disputes regarding trademark law. These disputes arise when the sign constituting the trademark and business name are identical or similar, as well as when the trademark and business name are used in the same or similar fields of activity.

The registered trademark holder may prevent the use of the business name pursuant to Article 7/3-e of the Industrial Property Law. The aforementioned provision explicitly grants the trademark holder the authority to object to the use of the sign as a business name, and this provision is included in the Industrial Property Law for the first time. Different opinions and judicial practices have emerged in the doctrine on how the provision should be interpreted and applied.

Keywords: Trademark, Trade Name, Brand Usage, Title Usage, Likelihood of Confusion.

**UZUN VADELİ SİGORTA KOLLARI KAPSAMINDA
SOSYAL GÜVENLİK KURUMUNUN RÜCU
ALACAĞINDAN SORUMLULUK**

***RESPONSIBILITY IN RECOURSE CLAIMS BY THE
SOCIAL SECURITY INSTITUTION WITHIN THE
SCOPE OF LONG-TERM INSURANCE BRANCHES***

Halil ÖZDEMİR*

ÖZ

Sosyal güvenlik kanunlarında, Sosyal Güvenlik Kurumuna kısa vadeli sigorta kollarından rücu hakkı verilmesinin yanında sınırlı da olsa uzun vadeli sigorta kollarından yapılan yardımların rücusu da düzenlenmiştir. Uzun vadeli sigorta kolundan rücu imkânı eskiden sadece mülga 1479 sayılı Kanuna tabi çalışanlar yönünden düzenlenmişken 5510 sayılı Kanun döneminde tüm sigorta kolları yönünden düzenlenmiştir.

5510 sayılı Kanunun 39. maddesinde, üçüncü bir kişinin kastı nedeniyle malûl veya vazife malûlü olan aktif sigortalıya veya ölümü halinde hak sahiplerine bağlanan aylığın Kurumca zarara sebep olan üçüncü kişilere rücu edileceği düzenlenmiştir. Söz konusu aylıklar, sigortalılar ve işverenlerince ödenen primler karşılığı olmasına rağmen yine de Kuruma üçüncü kişilerden rücu hakkı verilmesi eleştirilmektedir.

Bu yazıda, uzun vadeli sigorta kolundan Kurumca bağlanan aylıkların üçüncü kişilerden rücu şartları ve ilkeleri üzerinde durulacaktır.

Anahtar Kelimeler: Uzun vadeli sigorta kolu, rücu alacağı, Bağ-Kur, aktif sigortalı, hak sahibi, peşin sermaye değeri, üçüncü kişi, kast.

Makalenin Geliş Tarihi : 02/02/2024

Makalenin Kabul Tarihi : 30/04/2024

* Yargıtay 3. Hukuk Dairesi Üyesi,
e-mail: hozdemir45@gmail.com

ORCID: <https://orcid.org/0000-0002-9669-6107>

ABSTRACT

In social security legislation, in addition to granting recourse rights to the Social Security Institution from short-term insurance branches, recourse for benefits granted from long-term insurance branches, albeit limited, has also been regulated. While the possibility of recourse from the long-term insurance branch was previously regulated only for employees subject to the abolished Law No. 1479, during the period of Law No. 5510, it was regulated for all insurance branches.

Article 39 of Law No. 5510 stipulates that if a third party causes disability or occupational disability or death, the benefits granted by the Institution to an active insured person or his/her beneficiaries in case of his/her death, will be recourse to the third parties causing the damage. Although these benefits are funded by premiums paid by insured persons and employers, the granting of recourse rights to the Institution from third parties is subject to criticism.

This article will focus on the conditions and principles of recourse from third parties for benefits granted by the Institution from the long-term insurance branch.

Keywords: Long-term insurance branch, recourse claim, Bağ-Kur (voluntary insurance for self-employed), active insured person, beneficiary, cash capital value, third party, intent.

**TEFECİLİK ÖZELİNDE
KREDİ KARTI (POS) TEFECİLİĞİ**
*CREDIT CARD (POS) USURY IN
PARTICULAR OF USUARY*

Salim ÇEVİK*

ÖZ

Bankacılık faaliyetleri ticari hayatı desteklemek için POS cihazlarını müşterilerinin hizmetine sürmektedir. Ancak ticareti kolaylaştırmak için tasarlanan cihazlar kanuna karşı hile yapıp haksız menfaat sağlamak için tefecilik amacıyla da kullanılmaktadır.

POS tefeciliğinin temelini muvazaalı bir işlemin oluşturmaktadır. Çünkü herhangi bir mal veya hizmet alınmadığı halde sanki alınmış gibi bir meblağ karta çekilmekte, içinden bir kısmı faiz vs ad altında kesilerek karşıdaki kişiye eksik ödenmektedir. Tarafların gerçekte yapmak istedikleri işi gizlemek için, yapmak istemedikleri ama yapmış gibi gösterdikleri sözleşme olduğu açıktır.

5464 Sayılı kanun 36. maddesinde ;" *Gerçeğe aykırı olarak harcama belgesi, nakit ödeme belgesi ya da alacak belgesi düzenlemek veya bu belgelerde ne surette olursa olsun tahrifat yapmak suretiyle kendisine veya başkasına yarar sağlayanlar... cezalandırılırlar...*" şeklinde düzenlemiştir.

Kredi kartlarının, üye işyerlerindeki POS cihazlarında kullanımı sonucu düzenlenen harcama belgelerinin (Slip) üzerinde "...tutarında mal veya hizmeti teslim aldım" ibaresinin yer alması nedeniyle, bu belgeler üye işyeri tarafından belgeye konu tutar kadar mal ve hizmetin satıldığını gösteren bir fatura/senet mahiyetindedir. Gerçekte her hangi

Makalenin Geliş Tarihi : 02/04/2024

Makalenin Kabul Tarihi : 30/04/2024

* Yargıtay 6. Ceza Dairesi Üyesi,
e-mail: salimcevik33@gmail.com

ORCID: <https://orcid.org/0009-0000-1046-0359>

bir mal ve hizmet satışı olmadığı halde, üye işyeri sahibi tarafından POS cihazı üzerinden kredi kartından çekim yapılması halinde, buna ilişkin harcama belgesinin gerçeğe aykırı harcama belgesi niteliğinde olacağı kuşkusuzdur. Faiz kazancı ile kart hamilinin istediği ödünç para toplamından oluşan bedeli üye işyerinde kurulu POS cihazı üzerinden kart hamilinin kartından çekerek, ödünç para tutarını kart hamiline nakit olarak vermek suretiyle faiz geliri elde etme eyleminde aynı zamanda TCK'nın 241. maddesi kapsamında "Tefecilik" suçu işlenmiş olacaktır. TCK 44. Madde delaletiyle tek fiil nedeniyle tek bir cezalandırma yapılacak ve failler Tefecilik suçundan cezalandırılacaktır.

Anahtar Kelimeler: Pos, faiz, tefecilik, ödünç para, yarar

ABSTRACT

Banking activities put POS devices at the service of its customers to support commercial life. However, devices designed to facilitate trade are also used for usury purposes to cheat against the law and gain unfair advantage.

The basis of POS usury is a collusive transaction. Because, even though no goods or services have been purchased, an amount is withdrawn to the card as if it had been purchased, and some of it is charged as interest, etc. It is deducted under the name and paid incompletely to the other person. It is clear that it is a contract that the parties do not want to do, but pretend to have done, in order to hide what they actually want to do.

Article 36 of Law No. 5464 was regulated as follows: "Those who benefit themselves or others by falsely issuing expenditure documents, cash payment documents or receivables documents, or by falsifying these documents in any way whatsoever... shall be punished...".

Since the phrase "I received goods or services in the amount of..." appears on the spending documents (Slips) issued as a result of the use of credit cards on POS devices in member workplaces, these documents are in the nature invoice/promissory notes showing that goods and services have been sold by the member workplace for the amount subject to the document. There is no doubt that if the member business owner makes a debit from his credit card via the POS device,

even though there is no actual sale of goods or services, the relevant expenditure document will be regarded as an unrealistic expenditure document. The fee, which consists of the sum of interest earnings and the borrowed money requested by the card holder, is paid via the POS system installed at the member workplace.

The act of obtaining interest income by debiting the card holder's card via the device and giving the borrowed money to the card holder in cash means committing the crime of "usury" within the scope of Article 241 of the Turkish Penal Code. Pursuant to Article 44 of the Turkish Penal Code, a single punishment shall be imposed for a single act, and the perpetrators shall be punished for the crime of usury.

Keywords: POS, interest, usury, borrowed money, benefit